

De middeleeuwen

Gebruik bron 2.

Twee vragen bij een onderzoek naar kloosters in de vroege middeleeuwen:

- 1 Wat was het verloop van het conflict in het klooster van Poitiers?
- 2 Aan welke idealen moesten nonnen in de vroege middeleeuwen voldoen?

De bron is bruikbaar voor de tweede vraag.

- 3p 4 Verklaar dit door:
- uit te leggen waardoor de bron minder betrouwbare informatie bevat voor de eerste vraag, en daarna
 - een ideaal voor nonnen in de vroege middeleeuwen uit de bron af te leiden.

In 1224 besloot Johanna van Constantinopel, de gravin van Vlaanderen, om de eerste vijftig mannen die zich in de Vlaamse stad Kortrijk wilden vestigen om wol te bewerken levenslang vrij te stellen van diverse belastingen.

Historici beweren dat Johanna met dit besluit grotere Vlaamse steden als Brugge wilde beconcurreren.

- 2p 5 Ondersteun deze bewering door uit te leggen op welke wijze Johanna met dit besluit ook haar eigen politieke positie verstevigde.

In 1280 bepaalde het stadsbestuur van Brugge dat ambachtslieden die zich wilden vestigen in de stad en hun ambacht wilden uitoefenen, zich moesten laten inschrijven als poorter in aanwezigheid van hun toekomstige meester en het gildebestuur.

Met deze voorwaarde beschermden zowel het stadsbestuur als het bestuur van het gilde hun eigen belang.

- 2p 6 Geef voor het stadsbestuur **en** voor het bestuur van het gilde apart aan welke redenering zij hierbij volgden.

Gebruik bron 3.

De paus veroordeelt Marsilius van Padua als ketter en verstoot hem uit de kerk.

- 2p 7 Toon met een verwijzing naar de bron aan welke politieke achtergrond deze veroordeling heeft, waarbij je je antwoord ondersteunt met een kenmerkend aspect.

De middeleeuwen

bron 2

In zijn *Historie der Franken* dat is geschreven tussen 573 en 594, beschrijft bisschop Gregorius van Tours een conflict in een vrouwenklooster in 589:

In het klooster van Poitiers gebeurde iets ongehoords. Aangespoord door de duivel dwong Clothilde (...) de andere nonnen een eed af te leggen om een aanklacht in te dienen tegen de abdis¹⁾ Leubovera. Het was de bedoeling Leubovera te verdrijven en Clothilde in haar plaats tot hoofd van het klooster te kiezen. Clothilde verliet het klooster, samen met ruim veertig andere nonnen. (...) De onzalige en wispelturige vrouw vergat hoe nederig de heilige Radegundis, de stichteres van het klooster, had geleefd. Na hun vertrek uit het klooster bereikten ze Tours. Nadat ze me had begroet, sprak Clothilde: (...) "Ik ga naar mijn koninklijke verwanten om hun te vertellen wat wij moeten doorstaan." Ik antwoordde: "Als de abdis heeft gezondigd of de regels van het klooster op een of andere manier heeft overtreden, laat ons dan mijn broeder Maroveus, de bisschop (van Poitiers), bezoeken om haar samen aan te klagen. Wanneer de zaak is afgehandeld, keren jullie terug naar het klooster, zodat hetgeen de heilige Radegundis door vasten, eindeloze gebeden en onophoudelijke daden van liefdadigheid tot stand heeft gebracht door buitensporig gedrag niet verloren gaat." Maar zij antwoordde: "Geen sprake van!"

noot 1 Een abdis is het hoofd van het klooster.

bron 3

De Italiaanse filosoof Marsilius van Padua schrijft in 1324 de *Defensor Pacis* (Verdediger van de vrede). Hierin staat:

Voor nu is het voldoende om te laten zien, en dat zal ik ook aantonen, dat Christus zelf niet in de wereld is gekomen om mensen te regeren (...), maar om zich te onderwerpen aan de staat. (...) Ik zal ook laten zien dat de apostelen¹⁾ hierin echte volgelingen van Christus waren, en dat zij hun opvolgers ook zo opgeleid hebben. Ik zal verder aantonen dat Christus en zijn apostelen ernaar verlangden onderworpen te zijn, en ook voortdurend onderworpen waren, aan de dwingende jurisdictie van vorsten (...) en dat zij alle anderen geleerd hebben en voorgeschreven hebben om hetzelfde te doen op straffe van eeuwige veroordeling.

noot 1 Apostelen zijn leerlingen van Jezus die door hem zijn aangesteld om de christelijke boodschap te verspreiden.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift.